

Vastuvõetud Viljandi raj. Jõe ja
juures 29. märtsil 1958. aastal
märgitud parandustöö 178

[Handwritten signature]
Kraab.

E e s t i N S V

Viljandi Rajooni NSV Nõuvaldkomitee

"otsus" nr. . .
"29" märtsil 1958.a.

Looduskaitse organiseerimisest Viljandi linnas ja rajoonis.

Viljandi rajooni NSV Nõuvaldkomitee, läbiarutanud loodus-
kaitse olukorra Viljandi linnas ja rajoonis ning abinõud olu-
korra parandamiseks vastavalt Eesti NSV Ülemnõukogu 7. juuni
1957.a. seadusele Eesti NSV Looduse kaitsest ja Eesti NSV
Ministrite Nõukogu määrusele nr. 242-11. juulist 1957.a.

"Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s," mär-
gib:

Looduskaitsealastele küsimustele poie Viljandi linnas
ja rajoonis osutatud seni küllaldast tähelepanu, mistõttu
maastikulise ilu ja looduslike mälestusmärkide säilitamisel,
samuti nende taastamisel ja edasi arendamisel esineb mitmeid
pandeid. Viljandis, kui loodusliku ilu poolest rikkakas linnas,
on toimunud: lossipargis ulatuslikum pargi puude mahavõtmine
ilma olukorra põhjalikumalt kaalutleneta, linna vana kindlus-
tuse vööndis, Linna Nõuvaldkomitee hoone ja Oru tän. vahel asu-
va nn. "Printsi" piirav rikas haljastus on hävitatud;
ile Viljandi järve ääres olevat metsa on kahjustatud
suurte elupõliste kaskede mahavõtmisega; Valuoja orus on
lookleiva oja sängi kõrvale uus truubi ehitusel seatud sirgjoo-
neline kanal, rikkudes oja loodusepärast maalilist ilu.
Loodusliku ilu ulatuslikumale rikastamisele ei ole seni asu-
tud; ehitustegevusega laienenud linna ehituspiirkondades
kasutatakse senini planeeritud haljasalaid juurvilja-maana,
arvestamata sellega, et haljasalade kujundamine ehituspiir-
kondades on üks olulisemaid heakorrastuse abinõusid; Paala
ja Vana linna vahel asuv Valuoja org eriti põhjapoolises osas
ei oma niitamisväärsset haljastust, mille looduslik reljeef
aga eeldab maalilise kujunduse võimalusi.

Rajoonis asuvad end. mõisasõesed pargid, mis tähelepanu
väärsivad oma dendroloogilise rikkusega ja haruldaste ilupuu-
dega, kuid samas on need ohustatud põllumajanduse tehniks,
masinats paigutusega parkidesse (Loodi kooli park), samuti
ei saa õigustada olukorda Kõpus, kus spordiplatsi ehituseks
võeti maha pargipuud, kuid spordiplats jäeti tegemata; parki-
des loomade karjamisega hävinevad ilupuud.

Jahimajanduse ja sportliku kalapüügi osas on sagedased salaküttimine ja jahi-tähtaegadest mittekinnipidamine, kahjustavalt mõjub hulkuvate koerte suur arv, samuti kalade ja vähvide röövpüük, nii näit. Viljandi järves, mis varem tuntud oma kalarikkuse poolest, töenduslikuks otstarbeks lubatud, kuid tegelikult teostunud rööv kalapüügiga raskelt kahjustatud kalade juurdekasv.

Looduse ilu säilitamiseks, loodusemälestusmärkide kaitse tõhustamiseks, kasulike ulukite ja kalade fauna suurendamiseks ning Eesti NSV Ülemnõukogu 7. juuni 1957.a. seaduse "Eesti NSV Looduse kaitsest ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruse nr. 242-11. juulist 1957.a." Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s" täitmiseks Viljandi rajooni TON Täitevkomitee

o t s u s t a b:

- 1/. Kultuurilistele ja esteetiliselt eesmärkidel, arvestades objektide kasvatuslikku ja teaduslikku tähtsust võtta kaitse alla Viljandi linnas ja rajoonis looduslikult kaunid kohad, pargid ja üksikobjektid vastavalt käesoleva otsuse lisas nr. 1 esitatud nimekirjale.
- 2/. Kohustada Viljandi linna TON Täitevkomiteed linna admin. piiris ja külade TON Täitevkomiteesid oma külanõukogu territooriumil koos vastavate maavaldajatega 1. maiks 1958.a. kindlaks määrana kaitse alla võetavate parkide piirid, mis kuuluvad kinnitamisele rajooni TON Täitevkomitee poolt.
- 3/. Keelata kaitse alla võetavates parkides:
  - a/. loomade karjatamine;
  - b/. traktorite, autode, hobusõidukite jt. vahendite liiklemine väljaspool selleks ettenähtud teid;
  - c/. puude ja põõsaste rikkumine ja maharaiumine;
  - d/. küttesainete ja ehitusmaterjalide ladude rajamine;
  - e/. jahipidamine;
  - f/. parkide juurde kuuluvate järvede veepinna alandamine;
 Ehitiste puhtustamine kaitsealustes parkides kooskõlastada eelnevalt rajooni TON Täitevkomiteega.
- 4/. Kohustada parkide valdajaid ja külade TON Täitevkomiteesid, kelle territooriumil pargid paiknevad:
  - a/. tähistama pargi piirid looduskaitse Valitsuse poolt kinnitatud vormal kohaste tähistega hiljemalt 1. juuniks 1958.a.
  - b/. organiseerima koolide, asutuste, ettevõtete ja ühiskondlike organisatsioonide kaasabil parkides heakorrasid (murdunud ja kuivanud puude koristamine, noorte puude, ilupõõsaste ja hekkide istutamine, teeradade korrahoid jne.);
  - c/. piirama vajaduse korral park kaitsetaraga;

- 5/. Keelata kaitse alla võetavate üksikobjektide (puude, rändrahnude jne.) asukoha muutmine, mahavõtmine, lõhkumine või muul viisil rikkumine.
- 6/. Keelata puistete ja üldkasutatavate teede ääres kasvavate üksikpuude rikkumine ja mahavõtmine.
- 7/. Tööd, mis on seotud kaitse all olevate maa-alade ja üksikobjektide mõõdapärase rikkumisega, tulevad selnevalt kooskõlastada rajooni TON Täitevkomiteega.
- 8/. Keelata valgete ja mustade toonekurgede kui loodusmäelstusmärkide hävitamine, nende pesade ja pesapuude rikkumine ja mahavõtmine.
- 9/. Külakoogudel, maavaldajatel ja ühiskondlikel jahindusinspektoritel tõhustada üldkehtivate kala- ja vähipüügi määruste täitmise kontrolli Viljandi rajoonis.
- 10/. Kohustada Viljandi rajooni TON Kultuuriosakonda (sm Auspere):
  - a/. organiseerimis kaitse alla võetud parkide, puude ja rändrahnude valdajastega kaitse- ja hooldamiskohustuste lepingute vormistamine hiljemalt 1. juuniks 1958.a.
  - b/. viima läbi eeltsõid rajooni töörahva saadikute nõukogu alalise hariduse - ja kultuurikomisjoni juurde looduse- ja kultuurimälestusmärkide kaitse sektiiooni moodustamiseks;
  - c/. koos rajooni töörahva saadikute nõukogu alalise haridus- ja kultuurikomisjoni ja rajooni ajalehe " See Kommunismile " toimetusega organiseerida laialdast looduskaitsealast selgutustööd rajoonis, samuti välja selgitama uusi kaitse alla võtmise väärtivaid objekte.
- 11/. Paluda Eesti NSV Kalakasvatuse Valitsust rikastada Viljandi järve veekogu mõningate uute kalaliikidega.
- 12/. Rajooni TON Täitevkomiteel välja töötada hiljemalt 1. juuniks 1958.a. üldkohustuslik otsus, milline kindlustaks korra- ja järeivalve kaitsealade ja objektide korrasoleku ja jahi-kala ning vähikaitse eeskirjadest kinnipidamise üle.
- 13/. Kõsoleva otsuse täitmise kontrolli panna Kaunisti TON Täitevkomiteele, külade TON Täitevkomiteetele, ja miilitseorganiitele. Kaitse alla võetud objektide kaitse kindlustamise kohustus panna maavaldajale.

Lisa: Viljandi
rajooni LSN Muitev-
komitee otsusele

Viljandi linnas ja rajoonis Looduskaitse alla võetud objektide

Nimekiri

Viljandi linnas:

Pargid ja ilupuud.

- 1/ Viljandi lossi park
- 2/ Viljandi järve äärne haljasvöönd
- 3/ Uueveski org
- 4/ Valuoja org
- 5/ Oru tän. nr. 21 ja 25 - 6 tanne
- 6/ Oru tän. 27 ja Hanna puistee vahel 4 pärna
- 7/ Oru tän. 25 - lähislehelaine kask
- 8/ Posti tn. 22 - hobukastan, taam ja pärn
- 9/ Väike tn. 6 - haigla aias 200 a. pärni puu
- 10/ Tanne tän. - Suitsu aias - ussikuused

k.5. Kasbupark
k.6. Tombi veld.

Viljandi rajoonis:

Pargid ja ilupuud.

- 1/ Viljandi järve lõunapoolne metsastatud kallas, ühes järve ääres haljasvööndiga - kuni järve lõpuni.
- 2/ Loodi põrgu org
- 3/ Siniaaliku allikas
- 4/ Varesse mäed - Põltsamaa maantee ääres 10 km Viljandist.
- 5/ Pärsti-kooli park, ühes järvega - Pärsti kooli maa
- 6/ Heint Heintali park ühes Vardi mõisa viiva alleega
- 7/ Aarula park koos järvega
- 8/ Vana-Võidu Loomakasvat. tehn. park ühes Kivistiku metsa viiva tanne alleega
- 9/ Tusti algkooli park
- 10/ Uusna sovhoosi park
- 11/ Loodi algkooli park
- 12/ Puistatu Lastekodu park ja puistee
- 13/ Kõpu 7-a. kooli park
- 14/ Auksi algkooli juures asuv park
- 15/ Veske järve äärne mägi
- 16/ Pärsti pargis saar, ümbm. 580 sm, 20 m kõrge Amuuri korgipuu ja mandžuuria pähklipuu 2 tk
- 17/ Vana-Võidu pargis: punase leheline kalifornia vaher
- 18/ Holstre 7-a. kooli lähedal, "Kindrali mäel" hiiemänd
- 19/ Holstre kooli aias - suur mänd
- 20/ Auksi algkooli pargis - jalakas - tüve ümbm. 400 sm
- 21/ Viiratsi sovhoosi aias - kõrgetüvalised seenekujulised võrega ilupuud

- 22/. Paistu k/n. Loodi pargi juures põllumäel - tamm
ümbermõõt 5,7 m - kõrgus 21 m
- 23/. Paistu k/n. Paistu kalmistul lähedal - tamm
ümbermõõt 6 m - kõrgus 18 m
- 24/. "Võidu" kolhoosi maa-alal end. " Oti " talu lähedal
hiigel jalakas, ümbermõõt 5,9 m kõrgus 24 m
- 25/. "Aevade" kolhoosi põllul " Piima " lähedal igivana
õõnes tamm ümbermõõt 4,5 m ja kõrgus 10 m
- 27/. " Kommunisti Teel " kolhoosi end. " Sooba " talu
juures - tamm, ümbermõõt 2,5 m, kõrgus 16 m
- 28/. Holstre k/n. Uhis Jõud " kolhoosis - kadakas
end. " Sooba " talus, kõrgus 13 m
- 29/. Pärsti k/n. " Edasi " kolhoosis lamnemäel - 15 tamme
- 30/. Saarepeedi k/n. maa-alal kolm künnapuu ja üks pärn
- 31/. "Linda" kolhoosis - suur künnapuu ümbermõõt 3,6 m
kõrgus 18 m
- 32/. Karula - künnapuu
- 33/. Auksi külas - end " Puuri " talus - künnapuu
- 34/. 2) Ihari külas end. " Kolga " talus - künnapuu
- 35/. 4) Karula lähedal " Valguta " aias - pärn
- 36/. Kõpu k/n. " Valguse " kolhoosi maa-alal end. " Vaikriiti "
talus " Ristimänd "

II Rändrahnud:

- k. 1. Saarepeedi k/n. " Uus Tee " kolhoosi maa-alal ^{rändrahn} 2,2 m kõrge
17,0 m ümbermõõt
- vab. 2. " Kurvitsa " sovhoosis, end. " Koka " talu lähedal
kolm rändrahn (" Vanapagana " istekivi)
- vab. 3. " Võidu " kolhoosis, end. " Kõrvi " talu lähedal
rändrahn 1,3 m kõrge, 23,0 m ümbermõõt
- k. 4. Aidu külas Suurkivi soo serval kivi 2,5 m kõrge,
22 m ümbermõõt
- vab. 5. Mõõnaste külas Jaanikildi rahn
- 6. Uusna k/n. maa-alal kaks rändrahn
- vab. 7. Viiratsi sovhoosi maa-ala " Sammuli " rahn
- k. 8/. " Ilhe " kolhoosis Viljandi-Valuste mnt. ühes
Ruudi külas - rahn
- vab. 9/. Kõpu-Laiakivi - suur rahn
- vab. 10/. Raudna k/n. maa-alal - suur rahn (nn. " Puistu Suurkivi ")